

Valtiovarainministeriö/Kirjaamo
PL 28
00023 Valtioneuvosto

ESKOON SOSIAALIPALVELUJEN KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevan työryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksesta sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaiksi.

Hallitus linjasi kuntauudistuksen etenemistä iltakoulussaan 5.6.2012 sekä antoi seuraavana päivänä tiedonannon eduskunnalle kuntauudistuksen etenemisestä (VNT 2/2012 vp). Hallitus antoi linjauksissaan määrittelemiensä tarkastelunäkökulmien perusteella tarkempien uudistuksen kriteerien valmistelun rakennelakia valmistelevan työryhmän tehtäväksi. Työryhmän valmistelemat tarkemmat kriteerit vahvistettiin hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä 27.6.2012.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu hallituksen linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakia, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelaiksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kieliin muuttamista eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteellinen ministerityöryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on lausuntopyyntöön liitteenä.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista (ml. poikkeuspennoista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

1. Kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä pitää kuntarakennelakiluonnoksen tavoitteita oikeina. Suomessa on välttämätöntä kehittää kuntajakoa niin, että kunnalla on riittävät voimavarat vastata kunnan asukkaiden palveluiden järjestämisestä, rahoituksesta ja riittävästä omasta palvelutuotannosta. Tämä koskee sekä lähipalveluita että erityispalveluja tarvitsevia, esimerkkinä erilaiset vammaisryhmät, joiden palveluiden tarve on hyvin yksilöllinen.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä tuo lausunnossaan esille seuraavat näkökohdat:

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tavoitteena oleva uusi kaksiportainen järjestämistapa vaatii vahvoja peruskuntia tai kuntien tiivistä yhteistoimintaa perustasolla. Linjaus sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden vahvistamisesta on oikea, mutta kuntarakennelakiluonnoksen 4 c §:ssä mainittu 20 000 asukkaan väestöpohja ei uudessa rakenteessa ole riittävä väestöpohja lähipalveluiden ja siihen integroitujen erityispalvelujen järjestämiseen ja rahoittamiseen. Väestöpohja on toki mahdollinen, mikäli nykyinen kolmiportainen malli voidaan säilyttää.

Sosiaalihuollon erityispalvelujen osalta - esimerkkinä vammaispalvelut ja lastensuojelu - minimiväestöpohja on noin 200 000 asukasta. Tällöin erilaisten palvelutarpeiden vaihtelut tasaantuvat ja rahoituspohja mahdollistaa niiden asianmukaisen hoitamisen. Tämä mahdollistaa myös käytännössä sen, että seuraava taso on nk. ERVA -taso, joita luonnoksessa on suunniteltu olevan maassamme viisi kappaletta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon integroinnin ja myös yksikanavaisen rahoituksen kannalta 200 000 asukkaan väestöpohja on perusteltu. Esimerkkinä voisivat olla vaikka vaikeasti kehitysvammaisten perusterveydenhuollon palvelut, jotka nykyisellään vaihtelevat hyvin paljon paikkakunnittain.

Palvelurakenteen perusrakenteena on tuleva kuntajako. Kuntajaotuksen tulee ottaa huomioon kaikkien kuntalaisten perusoikeudet ja niistä johdetut peruspalvelut. Kuntajako voi poiketa edellä esitetystä väestöpohjasta, mutta silloin on hyväksyttävä palvelujen järjestäjänä lakiin perustuva kuntayhtymä, joka voi toimia tarvittaessa myös viranomaisena (vrt. vammaispalvelut ja lastensuojelu). Lakiin on tuotava selkeästi kuntia velvoittavat säädökset siitä, että peruspalvelujen osalta on oltava riittävän suuri kunta tahi vastaavan kokoinen kuntayhtymä, joka vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista sekä niihin integroiduista erityispalveluista.

Seinäjoella 22.02.2013

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Merja Uusitalo
hallituksen puheenjohtaja

Jouni Nummi
kuntayhtymän johtaja

Jokainen tarvitsee joskus apua, tukea ja kannustusta